

**Kehtna valla tuuleenergia arendusalade T4 (Hiie taastuenergiapark)
detailplaneeringute lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise
programmi tutvustava avaliku arutelu protokoll**

Koosoleku aeg: 01.08.2024. a kell 18
Koosoleku toimumiskoht: Kehtna vallamaja
Koosoleku protokollijad: Piret Toonpere, Heiki Kalberg
Koosoleku osalised: Eraldi lehel

Protokoll on koostatud kokkuvõtlikult. Sõnasõnaliselt sõnavõtte kirjalikult ei protokollita, kui just sõnavõtja eraldi seda ei soovi.

Hans-Jürgen Schumanni (HJS) tutvustab koosoleku eesmärgi ja planeeringu eesmärgi: tegemist on üldplaneeringu kohase detailplaneeringuga, millega planeeritakse tuuleparki; koosoleku eesmärk on tutvustada planeeringuprotsessi tegevuste etappe ja anda ülevaade lähteseisukohtades, mis esitatakse arvamuste andmiseks.

Heiki Kalberg (HK) ja Piret Toonpere (PT) tutvusavad planeeringu lähteseisukohtasid ja KSH programmi.

Tutvustatakse lühidalt kolme arendajat: TMV Green OÜ-d, Sustainable Investments OÜ-d, Evecon Wind OÜ-d.

Kuidas hindab KSH hindaja Vaskja musta toonekure elule mõju? PT selgitab, et piirkonnas on saatjaga must toonekurg, kes külastab erinevaid pesasid. Saatjaga linnu andmete alusel saab selgeks teha toitumisalad, kus see toonekurg toitub.

Must toonekurg on väga haruldane ja selle tõttu peaks see piirkond olema välistatud. PT selgitab, kuidas koostöös keskkonnaametiga T4 ala ei olnud välistatud ala. HJS täpsustab, et ala T5 jäeti ÜP-st ära just musta toonekure tõttu.

Metsiste elupaik on ka siin, neid näeb ka autoga sõites. PT: jah on teada, et metsised on siin. Linnud inventeeritakse üle.

Kas lindude puhul on uuring käimas? PT selgitab kuidas uuring käib kevadest sügiseni.

Kullilised ja kotkad on just need kes lendavad sageli tuulikule peale ja saavad hukka. PT palub veel kohalikul kogukonnal teada anda, et kus lind pesitseb või toitub, kus lindu näha on. JK: Eestis on linde väga palju, küsimus on, et kui kaugel nad on. PT: ideaalset kohta, kus mingit mõju ei ole, on Eestis väga raske leida.

Küsimus liinide kohta, et kuhu need tulevad, lähteseisukohtades ei ole täpselt. JK selgitab, kuidas see selgub planeeringu koostamise käigus. Tuulepargi sees on kaablid maakaablina ja teede ääres reeglina. Kui liitumine on Kehtna alajaama, siis on ühendus maakaabliga. Kui kuskile mujale, siis on kaalumisel ka õhuliin tuulepargist põhivõrguni.

Kas planeering võib minna ka kiiremini. HK ajakava on optimistlik, kuid teoreetiliselt on kiiremini võimalik, aga kogemustele tuginedes seda ei usu.

Kas hinnatakse ka metsloomasid, hunte, ilveseid? PT metsloomade osas eraldi uuringuid ei kavandata, kaardistatakse olulisemad rohekoridorid ja elupaigad. Tuulikud otseselt liitumistakistust metsloomadele ei tekita, kuid ei saa öelda, et mõju ei ole. HJS raudtee tekitab barjääriefekti, tuulepark seda ei tee, päikesepark seda teeb. Lindude jaoks tuulik mõjutab liikumiskoridori.

Tuulikute kõrgus ei ole otsustatud? JK: otsustatud ei ole, planeeringus määratakse maksimaalne, mis on 270...280 m.

Miks elamualadel rakendatakse tööstusmüra normi? PT selgitab et tööstusmüra ei tähenda tööstuse talumistaset vaid tootmistegevusest tulenevat müra elamutele.

WHO soovib väiksemat mürataset. PT soovib selle kohta võimalusel viidet, uurib seda ise ka.

Tuulepark oma suurte teedega mõjutab põhjavett rikkudes põhjavee liikumist. Suured teetammid, kunstlikud tiigid, vundamendid jms mõjutab põhjavee liikumist. PT selgitab, et töö käigus analüüsitakse põhjavee kaitstust ning põhjavee liikumist ning sellest lähtuvalt seatakse tingimused. Arutelu riskidest ja nende maandamisest.

Kui pikk on tuuliku eluiga. JK: 35-40 aastat, pärast täielikult taaskasutatakse. Arutelu taaskasutusest ja tootmisriskidest.

Millal võiks park valmis olla ja toota? HJ selgitab protsessi ja JK arvab, et kuskil 2029. a. Park tehakse korraga, mitte jupphaaval.

Mõned teed on nõrga kandevõimega. JK: arvesse võetakse kõik teed ja vajadusel neid tugevdatakse.

Kas vibratsiooni ka uuritakse? JK: praegused uued tuulikud on sellised, et tuulikute tehniline lahendus on selline, et vibratsiooni viiakse miinimumini. PT: tuulikute puhul ei ole klassikalist mõõdetavad vibratsiooni, kuid on pigem madalsageduslik müra. Uuringute tulemused on erinevad ja KSH-s antakse selle kohta ülevaade. Ei tea, et Saardes oleks seda peale ehitamist mõõdetud.

Kas 35 aasta pärast tuulik võetakse maha? JK: olenevalt lepingust maaomanikuga on tõenäoliselt maha võtmine. Võimalik on ka uute panemine, kui planeeringu ehitusõigus seda lubab.

Saardes on kohati platsid suuremad kui hektar. PT: Saardes on platsid pigem põldudel, mitte metsades. Arutelu platside suuruse, metsa raie ja raadamise teemal.

HJS lõpetab koosoleku tänades kohale tulnuid ja teavitades, et kõigil isikutel on võimalik kodulehel tutvuda planeeringu lähteseisukohtade ja KSH programmiga ning teha sellekohaseid arvamusi. Arvamustele vastatakse ja jätkatakse planeeringu koostamisega.

Kehtna valla tuuleenergia arendusala T4 detailplaneeringu avalik arutelu

1. august 2024 kell 18, Kehtna

Nr	Nimi	Kontaktaadress või -telefon
1	LIIKI HALLIKMA	
2	ILLAR OLESK	
3	KADRI PAJU	
4	TIINA RÕUK	
5	Rene Heimalu	
6	JAAN SILDODA	
7	Seiky Sõgel -Lad	
8	Merike Buhd	
9	Kersti Mäeräjä	
10	MART REINO	
11	RIVO PADJUS	
12	REIN KALJULA	
13	KALLE ALANDRE	
14	Erno KIKILIN	
15	Katrin Anto	
16	Kedi Kõrsad	
17	Sven Soim	
18	Margo Aass	
19	Maalis Aasa	
20	Helena FENOK	
21	Indrek Hein	
22	Toivo Sepp	
23	Tiin Laitvee	
24	Jaanus Kivimand	
25	Piit Toompere	
26	Hele Kallberg	
27	HANS-JÜRGEN SCHULMAN	
28	Mario Ruumik	
29	Tina Jatsi	
30		
31		
32		
33		
34		
35		
36		